

7/1495

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
 Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.13.APK.0.12.00.00/320 - 4429

KONU: Yazılı Soru Önergesi

26 ARALIK 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 01.12.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1495-3686/13399 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Edirne Milletvekili Nejat GENCAN'a ait 7/1495 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur.

4447 sayılı Kanunla 506 sayılı Kanuna eklenen ve gelir/aylıkların artırılmasını düzenleyen Ek 38'inci madde gereği; bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar her ay bir önceki aya göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksi artış oranı kadar artırılarak ödenmektedir.

Diğer taraftan, 4784 sayılı Kanunla SSK ve Bağ-Kur'dan gelir ve aylık almakta olanlara Ocak/2003 ödeme döneminden geçerli olmak üzere sosyal destek ödemesi yapılması öngörülmüştür.

Söz konusu Kanunun verdiği yetkiye istinaden, yapılacak ödemelerin usul ve esaslarını belirleyen 2003/5146 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve eki Kararnamenin 1 inci maddesi ile 506 ve 2925 sayılı Kanunlara göre gelir ve aylık almakta olanlara, 2003 yılında her ayın ödeme tarihlerinde 506 sayılı Kanunun ek 38 inci maddesine göre Ocak 2003 ayından itibaren almakta oldukları gelir, aylık ve telafi edici ödemelerde yapılan artış miktarları toplamını 75.000.000.- Liraya tamamlayacak şekilde sosyal destek ödemesi yapılması öngörülmüş ve anılan tarih itibariyle sosyal destek ödemesi yapılmıştır.

Yine sözkonusu Kararname eki Kararın 10'uncu maddesinde "Yersiz yapılan sosyal destek ödemeleri; ilgilinin varsa almakta olduğu gelir ve aylıklardan % 25 oranında kesilmek suretiyle, yoksa genel hükümlere göre geri alınır" hükmü yer almaktadır.

Sosyal destek ödemeleri bütün emekli ve hak sahiplerine Kararname'de belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda aylıklarla birlikte ödenmektedir.

Öte yandan Sosyal Sigortalar Kurumunca emekli dul ve yetimlerine yapılan yersiz ödeme nedenleri içinde; sahte hizmetlerle aylık bağlatılması, beyan ve taahhüt belgeleri ve yoklama belgeleri ile gerçeğe aykırı beyanda bulunma, durum değişikliklerini kasıtlı olarak zamanında veya hiç bildirmeme halleri sayılabilir. Bahse konu durumlar nedeniyle aylığın kesilmesi gereken tarih ile Kurumca bu durumun öğrenildiği tarih arasında geçen sürede ödenen aylıklar ve sosyal destek ödemeleri genel hükümler çerçevesinde geri alınmaktadır.

Yukarıda değinildiği gibi;

Sosyal destek ödemeleri tüm emekli ve hak sahiplerine yapılmakta olup, yersiz ödeme nedenlerinin (durum değişikliklerinin zamanında veya hiç bildirilmemesi, sahte hizmetler, gerçeğe aykırı beyanlar) gerçekleştiğinin tesbiti durumunda Kararname gereği ödenen sosyal destek ödemeleri Kurumca genel hükümler çerçevesinde geri alınmaktadır.

Emekli dul ve yetimlerin durumlarında (ölüm, evlenme, diğer sosyal güvenlik kurumlarına tabi çalışma veya buralardan aylık alma) meydana gelen ve aylık alma hakkının düşmesine neden olan bu durum değişikliklerinin zamanında Kuruma bildirilmemesi nedeniyle ilgililere fuzulen sosyal destek ödemeleri yapılabilmektedir. Sonradan yersiz olarak ödendiği anlaşılan sosyal destek ödemeleri Kararname'de belirtilen esaslar doğrultusunda geri alınmaktadır.

Fuzulen yapılan sosyal destek ödemeleri sahte hizmetlerle aylık bağlatılması, beyan ve taahhüt belgeleri ve yoklama belgeleri ile gerçeğe aykırı beyanda bulunma, durum değişikliklerini kasıtlı olarak zamanında veya hiç bildirmeme durumlarından kaynaklanmaktadır.

Emekli ve hak sahiplerine yapılan sosyal destek ödemesi işlemleri buna ilişkin Kararname'deki usul ve esaslar doğrultusunda yürütülmekte olup, yersiz ödenen sosyal destek ödemelerinin ilgililerden tahsili hususu yine Kararname'de belirtildiği şekilde genel hükümler çerçevesinde yapılmaktadır.

Kurumca emekli dul ve yetimlere yersiz yapılan sosyal destek ödemelerini önlemek açısından bunların gelir/aylık alma haklarının devam edip etmediğinin zamanında bilinmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Yersiz ödemeler gelir/aylık sahiplerinin durum değişiklikleriyle ilgili olarak zamanında ve doğru beyanda bulunmaları ile sosyal güvenlik kuruluşları arasında bilgi iletişim sisteminin kurularak tam otomasyona geçilmesi yoluyla büyük ölçüde çözüme kavuşacaktır.

4447 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesine göre, 1479 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin son fıkrasına göre Bağ-Kur tarafından ödenen aylıklarda dönem sonuna kadar yapılan artış oranının, aynı dönemin memur aylıklarından yapılan ortalama artış oranının altında kalması halinde söz konusu ödemeleri aradaki fark kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

2002 yılında memurların aylıklarında kümülatif bazda yapılan artış oranı % 35,3 olup aynı sürede 1479 sayılı Kanuna tabi sigortalılara bağlanan aylıklar uygulanan aylık TÜFE değişim oranları kadar arttırılarak 1479 sayılı Kanuna tabi sigortalıların bağlanan aylıklarında 2002 yılında kümülatif olarak % 31,8 oranında artış sağlanmıştır.

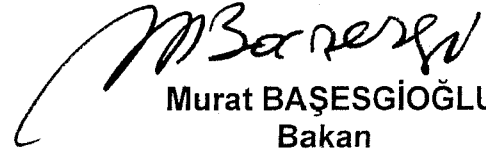
Sözü edilen Geçici 4 üncü madde hükmüne göre yapılması gereken artışın % 3,5 gibi düşük bir oranda gerçekleşmesi nedeniyle, Bakanlar Kurulu'nun almış olduğu 15.01.2003 tarih ve 2003/5145 sayılı kararı ile 1479 sayılı Kanuna göre 1-12 inci basamaklarda aylık alanların aylıklarında 100 Milyon, 13-24 üncü basamaklarda aylık alanların aylıklarında 75 Milyon Liraya 2926 sayılı Kanuna göre aylık alanların aylıklarında da 100 Milyon Liraya tamamlayacak şekilde Ocak 2003 aylık ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere sosyal destek ödemesi yapılması uygun görülmüştür.

Söz konusu Kararnamenin 3 üncü maddesi gereğince 1479 ve 2926 sayılı Kanunlara göre iki aylığı birlikte alanlara bu aylıklardan birisi için sosyal destek ödemesi yapılması gerekmekte olup yine bahse konu Kararnamenin 6 ncı maddesi gereğince de ödeme dönemlerine göre peşin ödenen sosyal destek ödemesi ölüm ve durum değişikliği hallerinde geri alınmamakta, yersiz yapılan sosyal destek ödemeleri, ilgilinin varsa almakta olduğu aylıklarından % 25 oranında kesilmek suretiyle, yoksa genel hükümlere göre geri alınması gerekmektedir.

Bu hükümler sözkonusu Bakanlar Kurulu Kararı gereğince Ocak 2003 aylık ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere uygulanmakta olup bağlanan iki aylığından da sosyal destek ödemesi yapıldığı tespit edilen münferit sigortalıların yersiz aldığı dönemlere ait sosyal destek ödemesinin herhangi bir ceza tahakkuk ettirilmeksizin aylığının % 25'ini geçmemek üzere kesilmek suretiyle tahsili yoluna gidilmektedir.

01.01.2003 tarihinden itibaren ödenmeye başlanılan sosyal destek ödemesi konusunda Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'ne intikal eden herhangi bir olumsuzluk bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Murat BAŞESGİOĞLU
Bakan